

Už jste viděli Ostravskou Medúzu? Skvěle zrekonstruovaný prostor v centru města doplňuje minigalerie soch

Ostravan.cz, 14. 9. 2018

Několik šancí na zdařilou kultivaci veřejného prostoru v minulosti Ostrava promarnila a také instalace některých nových soch v centru města budí přinejmenším rozpaky. Jedním z pozitivních příkladů do budoucna nyní může být rekonstrukce plochy mezi Komerční bankou a Palácem Prosperita poblíž tramvajové zastávky Elektra. Projekt byl v pátek ukončen odhalením soch, které vyrostly na třech ocelových podstavcích a jejímiž autory jsou studenti Fakulty umění Ostravské univerzity. Sochy se časem budou obměňovat.

Tomáš Arnošt: Ostravská Medúza.

Ostrava má tedy novou piazzettu, otevřený architektonicky pojatý veřejný prostor. Stalo se tak díky myšlence a iniciativě Ondřeje Vysloužila za podpory Útvaru hlavního architekta města Ostravy. Myšlenka se realizovala ve spolupráci s Fakultou umění Ostravské univerzity. Vznikl tak opravdu úctyhodný projekt podobného charakteru jako nedávno rehabilitovaná pasáž Dukla v Ostravě-Porubě. I zde došlo ke zdárnému propojení architektonické ideje s výtvarným uměním a s kvalitně pojatým designem mobiliáře.

Také bylo pamatováno na výsadbu stromů. Stávající vzrostlý jinan dvojlaločný byl doplněn dvěma mladými stromy stejného druhu. Vznikly tak tři ostrůvky, které budou v budoucnosti přinášet stín a daný prostor tak ještě více zpříjemní.

Zrekonstruovaný prostor s minigalerií soch. (Foto: A. Honus)

Vlastně celý projekt byl postaven na koncepci magického čísla tři. Podle slov architekta Ondřeje Vysloužila byla i samotná příprava a výsledná realizace nesena trojicí základních pilířů. Prvním z nich a zároveň nejpodstatnějším bylo vybojovat samotný prostor uvažované piazzetty mezi Komerční bankou a Krausovou vilou. Původní záměr zde totiž počítal s rozšířeným parkovištěm pro klienty Komerční banky. Architekt Vysloužil ovšem upozornil na potenciál tohoto prostoru a přesvědčil všechny zúčastněné o koncepci piazzety. Podařilo se.

Druhým pilířem bylo respektování komunikačního charakteru tohoto prostředí, který je důležitou spojnicí mezi tramvajovou linkou a pěší zónou centrální části Moravské Ostravy. Proto je prostor dostatečně volný a velkorysý. Třetím pilířem pak byla samotná kultivace, kde se, jak již bylo řečeno, propojila kvalitní architektonická vize s robustním designem mobiliáře ve formě železa, dřeva a betonu a zajímavým prvkem je také barevně odlišená mozaika dlažby pod zasazenými stromy, evokující spadané listí.

I když prostor působí vcelku jako rekonstrukcí málo dotčený, v detailech je nápaditý a lze zde najít mnoho zajímavých prvků a momentů překvapení. Může to být železné krytí kruhových výseků zeminy u jednotlivých stromů, jejichž povrch je perforován do podoby tří vykličníků. Může to být kruhová lavička, nabízející třistašedesátistupňovou možnost posezení a tedy různorodost pohledových vztahů na daný prostor, nebo třeba betonová lavička s reliéfně vepsanými verši od Jaromíra Šlosara.

Nedílnou součástí nové ostravské piazzetty jsou také tři sochařské realizace z dílny studentů ateliéru sochy ostravské Fakulty umění. Tato nová instalace je ale vedena myšlenkou recyklace, kdy se po určitém čase sochy obmění a svá díla dostanou možnost prezentovat další začínající sochaři. Skvělé!

Aktuálně se zde potkáme s díly Tomáše Arnošta, Lukáše Dvorského a Petra Szyrokého. Sochařská instalace utváří v daném prostoru jakousi liniovou kulisu, která není intaktní součástí centrálního prostoru piazzetty, ale je zasazena spíše bokem do zeleně při Krausově vile. Samozřejmě je to dáno samotnou logikou místa, které si vyžaduje dostatek volného prostoru a tedy minimum překážek.

Blízký prostorový kontakt se sochami je zde ale zachován. Pokud se u nich kolemjdoucí zastaví a nechá je na sebe působit, pohled mu zaručeně sklouzne i na poetická slova na betonové lavici pod nimi, čímž se násobí záplava uměleckých znaků. Je důležité, aby byl veřejný prostor, chce se mi říct, zaplavován výtvarnými znaky, které nejsou zatíženy utilitárností a praktičností. Jakýkoliv výtvarný, v tomto případě i literární vstup, pomáhá změkčovat upachtěnou stereotypní každodennost a nabídnout jiný druh zkušenosti a vnímání.

Takováto galerie soch ve veřejném prostoru má navíc rozměr dialogický, edukativní. Konfrontuje kolemjdoucí se současným uměním a pomáhá otevírat brány povětšinou zkostnatělému vnímání konzervativní veřejnosti. Velice oceňuji, jednak to, že se podařilo zachránit a kvalitně zkultivovat tento prostor, a také onu koncepci obměňování sochařských realizací.

Lukáš Dvorský: Žitý prostor. (Foto: Aleš Honus)

Piazzetta nabízí nejen volnou komunikační platformu, ale svým invenčním pojetím, v němž se spojuje smysl pro prostor, umění, design a také klimatický komfort díky vysazeným stromům, by mohl být vzorovým projektem, jak nakládat s veřejným prostorem. Je světlem na konci tunelu, jelikož toto jádrové území Ostravy dostalo v současnosti dvě těžké rány. První z nich byla rekonstrukce centrální části Nádražní ulice, která se smrškla na utilitární opravu, v níž dominuje asfalt a betonová dlažba a která není hodna třísettisícového města.

Druhou promarněnou šancí je pak rekonstrukce předpolí Domu umění, která se realizovala v původní podobě staršího projektu, aniž by byla dána šance vítěznému návrhu architektonické soutěže. V důsledku je to hluchý a prostor, který nabízí vstřícné gesto tak maximálně parkujícím autům.

Piazzetta u Komerční banky je světlou výjimkou a dává snad jistou naději, že se v Ostravě vše jen nekazí.

Zdroj:

<http://www.ostravan.cz/51872/uz-jste-videli-ostravskou-meduzu-skvele-zrekonstruovany-p-rostor-v-centru-mesta-doplnuje-minigalerie-soch/>